

ДО ВИВЧЕННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО КОНЦЕПТУ HAUS

Тетеріна О.В., mel24teterina@gmail.com

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Дослідження концептів останнім часом проводиться на матеріалі різних мов в межах найрізноманітніших наукових напрямів. Як стверджують відомі мовознавці (Бабушкін 1996; Попова, Стернин 2001, 2003 та ін.), концепт є центральним поняттям сучасної когнітивної лінгвістики, що розглядає його як одиницю ментального лексикону, концептуальної системи, усєї картини світу, відбитої в людській психіці, і, як наслідок – в мові.

Мета роботи, результати якої пропонуються для доповіді, полягала в дослідженні концепту HAUS /ДІМ в німецькій мові.

Сам термін «концепт» з'явився в науковій літературі лише в середині ХХ століття, хоча його вживання зафіксоване в 1928 році в статті С.А. Аскольдова «Концепт і слово».

Існує безліч різноманітних трактувань терміну «концепт», що призводить до ґрунтовних розбіжностей думок серед дослідників та свідчить про наявність проблем у становленні термінологічної бази концептології.

У філології – це змістовна сторона словесного знаку, за якою стоїть поняття, що відноситься до розумової, духовної або матеріальної сфери існування людини, закріплене в громадському досвіді народу, таке, що має в його житті історичні корені, соціально і суб'єктивно осмислене.

Розглядаючи суть концепту, дослідники (Слишкін Г.Г., Карасик В.И., В.Н. Телія, Ю.С. Степанова, Колесов В.В.) відмічають його приналежність етнокультурному світу людини. Його семантичний зміст при цьому інтерпретується в контексті форм думки носія мови як етнокультурна репрезентація. Таким чином, вивчення концепту допомагає відтворити етнокультурний образ, більш детально усвідомити особливість менталітету носія мови.

Концепт являє собою вираження етнічної специфіки мислення, і його вербалізація обумовлена лінгвокогнітивною, етнокультурно маркірованою асоціативною компетенцією носія концептуальної системи.

Існує декілька підходів у вивченні концепта: культурологічний (базується на розумінні концепту як основного осередку культури у ментальному світі людини); семантичний (ґрунтується на семантиці мовного знаку як засобі формування змісту концепту); лінгвокультурологічний (концепт вважається результатом зіткнення значення слова з особистим і народним досвідом людства).

При вивченні концепту HAUS /ДІМ в німецькій мові використано лінгвокультурологічний підхід. Оскільки, в умовах потужних міграційних процесів, вивчення будь-якого універсального, загальнолюдського концепту як одиниці мовної картини світу, представляє цінність для виявлення особливостей культури і світогляду як конкретної етнокультурної спільноти, так і для налагодження діалогу між народами, котрий останнім часом все більш потерпає від чисельних непорозумінь на міжкультурному ґрунті.

Список використаних джерел

1. Демьянков В. З. Термин «концепт» как элемент терминологической культуры. URL: http://www.infolex.ru/FOR_SHV.HTM (дата звернення: 30.10.2019 р.)
2. Фесенко Т.А. Концептуальные системы как контекст употребления и понимания вербальных выражений // Когнитивные аспекты языковой категоризации. Сб. науч. трудов. – Рязань, 2000.- с.141-144.

Науковий керівник: Жигоренко І.Ю., доцент